

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN HỌC MÔN

**SÁNG KIẾN – GIẢI PHÁP
NĂM HỌC 2022-2023**

**MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP TRẺ 4-5
TUỔI HỨNG THÚ VỚI HOẠT ĐỘNG
LÀM QUEN VĂN HỌC**

MÃ SỐ:

<u>KẾT QUẢ</u>	
<u>GIÁM KHẢO 1</u> (Ký tên và ghi rõ họ tên)	<u>GIÁM KHẢO 2</u> (Ký tên và ghi rõ họ tên)

THÁNG 12 NĂM 2022

SÁNG KIẾN

ĐỀ TÀI: MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÚP TRẺ 4-5 TUỔI HỨNG THÚ VỚI HOẠT ĐỘNG LÀM QUEN VĂN HỌC

PHẦN I: MỞ ĐẦU

I/ ĐẶT VẤN ĐỀ:

Văn học là một môn học chiếm thời gian tương đối nhiều trong chương trình giáo dục mầm non, ngoài việc nâng cao năng lực cảm thụ cái đẹp, phát triển ngôn ngữ mà còn giúp cho trẻ phát triển trí tuệ, mở rộng sự hiểu biết vốn từ. Không những thế văn học còn là nguồn sữa nuôi dưỡng, phát triển tâm hồn trẻ thơ, giáo dục cho trẻ những vẻ đẹp của cảnh vật, con vật, con người, sự vật hiện tượng xung quanh trẻ. Biết chia sẻ, giúp đỡ mọi người xung quanh, hình thành nhân cách cho trẻ ngay từ lứa tuổi mầm non..

Đối với trẻ mầm non việc tiếp thu, lĩnh hội những kiến thức còn hạn chế, các quá trình phát triển tư duy, trí tuệ nhân cách đang từng bước hình thành, trẻ rất dễ nhớ nhưng cũng mau quên những kiến thức mà cô cung cấp. Vậy làm thế nào để trẻ có thể tiếp cận, ghi nhớ thơ ca, những tác phẩm văn học, truyện kể một cách nhẹ nhàng , giúp trẻ học hứng thú trong giờ làm quen văn học một cách hiệu quả tốt nhất? Chính vì vậy mà tôi đã chọn đề tài ***“Một số biện pháp giúp trẻ 4-5 tuổi hứng thú với hoạt động làm quen văn học ”***.

*** CƠ SỞ LÝ LUẬN :**

Văn học là môn rất quan trọng đối với trẻ mầm non, thông qua nội dung các tác phẩm giáo dục trẻ biết yêu quý người hiền lành, biết ơn và kính yêu ông bà, cha mẹ, anh chị, bạn bè, biết nhường nhịn trẻ nhỏ... Việc tạo cho trẻ được nghe, được kể lại những mẫu truyện, bài thơ không những giúp trẻ nhỏ nhận thức thế giới xung quanh, phát triển ở trẻ khả năng tư duy, chú ý, ghi nhớ, hình thành nhân cách cho trẻ, mà đặc biệt còn giúp trẻ phát triển mạnh mẽ về ngôn ngữ. Các câu chuyện, bài thơ này còn là những bài học giáo dục đạo đức, thẩm mỹ đến với trẻ dễ dàng nhất.

LQVH trong trường mầm non là một trong những vấn đề được quan tâm hàng đầu, chính vì thế đã thôi thúc đội ngũ giáo viên của chúng tôi cố gắng nghiên cứu, tìm tòi những phương pháp làm sao cho trẻ tích cực hoạt động, ham thích đọc sách, say sưa với các câu chuyện kể, yêu thích các bài đồng dao đòi hỏi giáo viên phải có lòng say mê với văn học, cảm thụ văn học tốt, biết cách tổ chức hoạt động sáng tạo, thu hút trẻ, có khả năng truyền thụ tác phẩm văn học một cách có hiệu quả và có khả năng nhận thức được cái hay cái đẹp trong tác phẩm.

II/ THỰC TRẠNG :

Trước tầm quan trọng của hoạt động LQVH đối với trẻ trong giai đoạn hiện nay và qua tình hình thực tế của trường, tôi nhận thấy cách tổ chức hoạt động LQVH còn đơn điệu, chưa linh hoạt sáng tạo để lôi cuốn trẻ, còn đi vào lối mòn, chưa chú ý phát triển kỹ năng sống mà nặng về truyền đạt kiến thức để giáo dục trẻ thông qua nội dung tác phẩm, chính vì thế trẻ thường mau quên bởi trẻ không tự cảm nhận mà chỉ biết nhận từ cô. Thông qua văn học trẻ học hỏi được nhiều kiến thức về tự nhiên, về xã hội và con người, giáo dục và hình thành nhân cách cho trẻ...trẻ tích lũy vốn kiến thức sơ đẳng ban đầu và ứng dụng vào trong cuộc sống để tìm tòi khám phá những sự vật, hiện tượng khác, mới lạ, hấp dẫn trẻ. Tôi cần phải giúp trẻ tiếp cận làm quen văn học một cách mạnh dạn tự tin thoải mái.

Qua kinh nghiệm thực tế khi tổ chức hoạt động LQVH tại lớp tôi rút ra được những thuận lợi và khó khăn như sau:

***Về thuận lợi :**

Giáo viên có kế hoạch vận dụng các nguyên vật liệu làm đồ chơi trong hè, nên học cụ phục vụ cho hoạt động LQVH của giáo viên và trẻ phong phú.

Được sự quan tâm đầu tư cơ sở vật chất (mạng internet từ nhà trường, tranh truyện...), các hoạt động thực tế từ đồng nghiệp ở trường và khuyến khích giáo viên cập nhật thông tin trong giảng dạy trên mạng, tận dụng các nguyên vật liệu mở để làm học cụ góp phần phục vụ cho công tác giảng dạy khoa học, linh hoạt và nhẹ nhàng hơn.

***Về khó khăn.**

Lớp chồi 4 đa số trẻ mới được đến trường, chưa được học từ nhà trẻ, mầm nên bé chưa được nghe các câu chuyện của các nhóm đó, vì vậy việc học còn khó khăn. Trẻ đọc thơ đôi khi chỉ đọc theo quán tính, đọc thuộc hết bài thơ, đọc vẹt lâu lâu chưa phối hợp các yếu tố phi ngôn ngữ như ánh mắt, cử chỉ, điệu bộ, chưa bộc lộ cảm xúc.

Bản thân tôi có khuyết điểm nói nhanh nên có thể chưa diễn cảm khi đọc thơ ca và kể truyện.

Một số trẻ nhút nhát, chưa mạnh dạn tự tin.

Trẻ trong lớp chưa được tích cực, hứng thú tham gia hoạt động làm quen văn học.

Trẻ chỉ thích cầm nhân vật trên tay chứ chưa biết kể chuyện.

Ngôn ngữ trẻ còn hạn chế vốn từ trẻ ít, ngôn ngữ nói chưa mạch lạc.

Trẻ phát âm câu phức.	14/30 trẻ
Trẻ hứng thú tham gia vào hoạt động phát triển ngôn ngữ.	14/30 trẻ
Trẻ biết thể hiện ngôn ngữ giọng kể.	15/30 trẻ
Trẻ Phát âm rõ ràng mạch lạc	16/30 trẻ

PHẦN 2: NỘI DUNG SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

I/Biện pháp

Biện pháp 1: TĂNG CƯỜNG KỸ NĂNG ĐỌC – KỂ DIỄN CẢM KẾT HỢP CỬ CHỈ ĐIỀU BỘ.

Tự rèn luyện để nâng cao trình độ nghệ thuật kể chuyện của bản thân để giúp trẻ cảm thụ tốt tác phẩm qua đọc, kể diễn cảm.

Ví Dụ: Truyện “ Cáo , thỏ, gả trống “

Giọng của Cáo vừa gian ác nhưng cũng thể hiện được cái uy để kẻ yếu phải run sợ. Giọng của thỏ thì run, nức nở khi kể chuyện mình bị cáo đuổi ra khỏi nhà

như thế nào. Còn chó và gấu có thái độ an ủi vỗ như thế nào, và nét mặt thì run sợ khi nghe thấy tiếng quát của cáo nói vọng ra. Riêng đến nhân vật gà trống thì người kể phải thể hiện được cái uy trên gương mặt, giọng nói thì đanh, tiếng quát to rõ ràng mà vẫn giữ được uy nghiêm khiến kẻ ác như cáo cũng phải sợ..

Bản thân tôi cố gắng dành thời gian vào mỗi buổi tối để kể chuyện cùng con, vừa giúp bản thân điều chỉnh tốc độ kể phù hợp, tập giả giọng theo tính cách của từng nhân vật trong truyện sao cho thật sự lôi cuốn và hấp dẫn trẻ. Giọng đọc, lời kể của cô cũng góp phần rất quan trọng giúp trẻ cảm thụ một cách sâu sắc và trọn vẹn nhất các tác phẩm văn học.

Khi dạy trẻ tôi kể chậm, tình cảm để thể hiện được cái hay, ý nghĩa sâu xa mà tác phẩm muốn nói đến. Như vậy việc kể diễn cảm đã giúp trẻ nhận được nội dung, tính cách, thái độ, của từng nhân vật.

Đọc kể diễn cảm tác phẩm văn học là nghệ thuật mà cô cần rèn luyện cho trẻ hình thành kỹ năng kể chuyện đồng thời giúp trẻ cảm thụ tốt tác phẩm văn học và giáo dục trẻ lòng yêu thích các nhân vật trong truyện kể một cách tự nhiên, không gượng ép .

Biện pháp 2 : SỬ DỤNG NHIỀU HÌNH THỨC KỂ CHUYỆN ĐỂ GIÚP TRẺ HỌC TỐT VĂN HỌC

Trẻ mẫu giáo chưa được học viết, vì vậy trẻ không tự đọc được tác phẩm, tác phẩm văn học đến với trẻ thông qua các bước trung gian đó là cô giáo, tranh ảnh và người lớn. Để giúp trẻ cảm thụ tốt tác phẩm văn học thì tôi đã cố gắng tìm tòi, sáng tạo đa dạng đồ dùng đồ chơi, rối, tranh ảnh, truyện suơu tầm mục đích giúp trẻ hứng thú hơn trong giờ kể chuyện.

- **Thiết kế đa dạng các phong kể chuyện :**

- + **Trẻ kể chuyện bằng phong tranh cuộn :**

Phong tranh cuộn được tôi thiết kế theo dạng thước phim . Khi kể trẻ sẽ cuộn tranh để thay đổi theo từng giai đoạn , thời gian, không gian của tác phẩm.

Ví dụ trong truyện “ Củ cải trắng “

Trẻ sẽ vừa kể vừa cuộn các bức tranh theo tuần tự câu truyện :

Tranh 1 : Thỏ tìm thức ăn → tranh 2 : thỏ đến nhà dê con → tranh 3 : dê con đến nhà nai con → tranh 4 : nai con đến nhà thỏ con → tranh 5 : Các bạn cùng nhau ăn củ cải trắng

+Trẻ kể chuyện bằng phong tranh sa bàn :

+Trẻ kể chuyện bằng sân khấu thu nhỏ:

Sân khấu rối bàn

Sân khấu rối que

+Trẻ kể chuyện với mô hình :

+ Tập đề kể chuyện :

+Sách kể chuyện cô và trẻ cùng làm :

Sách truyện tự tạo theo hình thức lật tranh và gắn nhân vật rời.

*** Sáng tạo đa dạng các loại rối kể chuyện :**

==> Dựa theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm , trẻ được tham gia cùng cô tạo ra các phong tranh kể chuyện, rối nhân vật (tô màu, gấp, vẽ...). Từ đó, tạo cho trẻ sự hứng thú, niềm tự hào rằng chính bản thân mình cũng có thể tạo nên các đồ dùng đồ chơi và chơi cùng với các trò chơi đó. Và khi trẻ trực tiếp tạo nên các sản phẩm đó trẻ sẽ biết trân quý, giữ gìn sản phẩm của chính mình và hăng say khi được chơi với sản phẩm đó.

Với những đồ dùng trực quan do trẻ cùng làm với cô, tuy sản phẩm về mặt thẩm mỹ chưa cao nhưng tạo được sự thân thiện giữa cô và trẻ, tạo cho trẻ sự tự tin, mạnh dạn khi tham gia làm đồ dùng đồ chơi cho chính mình. Vì vậy, tôi thấy trẻ rất thích thú khi sử dụng, trẻ kể lại chuyện và giờ học đã có hiệu quả rõ rệt, trẻ tích cực hoạt động trong giờ học, nhiều cháu đã kể lại được câu chuyện theo đúng ngôn ngữ trẻ.

Biện pháp 3 : TUYÊN TRUYỀN VÀ KẾT HỢP PHỤ HUYNH

Gia đình và giáo viên là hai nhân tố kết hợp giữa việc dạy và học của trẻ. Chính vì vậy việc kết hợp giữa phụ huynh và giáo viên là một biện pháp không thể thiếu.

Cô tuyên truyền với phụ huynh về những câu chuyện, bài thơ cô đã kể cho trẻ nghe trên lớp thông qua bản tin tuyên truyền, nhóm zalo của lớp... về nhà phụ huynh cho trẻ lại truyện hoặc con kể cùng ba mẹ. Như vậy ngôn ngữ trẻ phát triển một cách phong phú và đa dạng.

Giáo viên có thể vận động phụ huynh đi nhà sách cùng trẻ, hoặc tìm tòi trên các trang mạng internet những câu chuyện hay đọc cho trẻ nghe vào giờ rảnh rỗi hoặc trước khi đi ngủ. Hôm sau, trẻ đi học có thể giới thiệu đến cô và các bạn trong lớp cùng nghe và kể lại câu chuyện đó

Giáo viên có thể vận động phụ huynh cùng phối hợp với lớp hỗ trợ một số nguyên vật liệu, sách truyện để giúp cho giờ hoạt động làm quen văn học của các con được phong phú hơn.

Khuyến khích phụ huynh cho trẻ nghe kể chuyện nhiều hơn vì thế giới trẻ thơ là thế giới cổ tích. Vì vậy việc cho trẻ nghe kể nhiều câu chuyện giúp trẻ dễ dàng học cách kể chuyện, trẻ nghe chuyện nhiều sẽ góp phần phát triển trí nhớ và phát triển ngôn ngữ, tư duy, khả năng cảm thụ cái hay cái đẹp của thế giới xung quanh, thực tế cho thấy trẻ rất thích các câu chuyện kể.

Phụ huynh đọc truyện tranh cùng trẻ

Trẻ đọc truyện tranh sáng tạo ở nhà

II/ KẾT QUẢ:

Góc văn học tại lớp rất đa dạng, phong phú, các sản phẩm từ nguyên do cô và trẻ cùng làm, trẻ có thể đến chơi bất cứ lúc nào và thích thú kể chuyện, đặt biệt thói quen giữ gìn đồ dùng của trẻ ngày càng tốt hơn.

Tôi đã làm và sử dụng các hình thức đã nêu trên vào việc tổ chức cho trẻ LQVH bước đầu đạt được kết quả nhất định, trẻ tự tin kể lại chuyện đã nghe bằng ngôn ngữ riêng của mình. Nghĩ ra được nhiều vai từ một con rối theo trí tưởng tượng cá nhân của trẻ.

*** Về phía giáo viên :**

Bản thân tôi qua thời gian cố gắng trau dồi và tiết chế giọng có phần hơi nhanh của mình, thì hiện nay tôi đã có thể kể tốt hơn, diễn cảm hơn, giọng đọc có thể thay đổi theo tính cách của nhân vật trong truyện.

*** Về phía trẻ :**

Ngôn ngữ của trẻ càng phát triển tốt hơn, trẻ nói được câu rất dài có ý nghĩa, vốn từ của trẻ rất phong phú, khả năng diễn đạt ý kiến cá nhân trẻ càng ngày trở nên lưu loát hơn.

Thông qua những câu hỏi để giúp trẻ phát triển ngôn ngữ nói còn kích thích tư duy, tưởng tượng và trí nhớ của trẻ cũng phát triển theo.

*** Về phía phụ huynh :**

Khi thấy các con về đọc thơ và kể chuyện lưu loát thì phụ huynh cảm thấy vui vẻ hơn . Một số phụ huynh đã cố gắng dành thời gian cùng các con kể chuyện hoặc chú ý nghe con kể chuyện.

Phụ huynh đã tích cực hợp tác với cô hơn trong việc hỗ trợ đồ dùng đồ chơi cho các con được hoạt động.

Nội dung	Trước khi thực hiện	Sau khi thực hiện
Phát âm rõ ràng mạch lạc	- 15/30 trẻ	- 25/30 trẻ
Phát âm câu phức	- 13/30 trẻ	- 20/30 trẻ
Hứng thú tham gia vào hoạt động phát triển ngôn ngữ.	- 13/30 trẻ	- 20/30 trẻ
Biết thể hiện ngôn ngữ giọng kể .	- 15/30 trẻ	- 25/30 trẻ

III. BÀI HỌC KINH NGHIỆM :

Để trẻ tích cực tham gia vào hoạt động làm quen văn học, học tốt hoạt động làm quen văn học đòi hỏi người giáo viên phải có quá trình lâu dài, xuyên suốt cả năm học để truyền thụ, uốn nắn trẻ.

Giáo viên nắm chắc phương pháp giảng dạy, linh hoạt, sáng tạo trong tiết học.

Dựa vào tình hình thực tế của lớp để lên kế hoạch và phối hợp với phụ huynh.

Chú ý tính tích cực ở trẻ, lấy trẻ làm trung tâm, trẻ được làm và cảm nhận nhân vật, khám phá, giải quyết vấn đề

PHẦN 3: KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

Qua việc vận dụng một số biện pháp LQVH đã thực hiện như trên , tôi thấy trẻ của tôi mạnh dạn tự tin hơn, trẻ ngày càng lanh lợi hơn, kỹ năng giao tiếp ngày càng hoàn thiện, đặc biệt khả năng ngôn ngữ ở trẻ thực sự có bước tiến đáng kể . Điều đó giúp tôi có thêm nghị lực, nồng nhiệt huyết với sự nghiệp trồng người của giáo viên mầm non ngày càng quan trọng hơn. Bởi chính giáo viên mầm non là người đặc nền móng đào tạo nên những lớp người mới có đầy đủ : đức, trí, thể, mỹ cho tương lai của đất nước. Nhưng phải dạy trẻ như thế nào thì cần phải có sự kết hợp nhịp nhàng giữa cô giáo và các bậc phụ huynh. Sự kết hợp này có giá trị làm cho những tác phẩm văn học mãi mãi là nguồn sữa tươi mát, trong lành nuôi dưỡng tâm hồn trẻ thơ.

Ngày 2 tháng 12 năm 2022

Người viết